DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

№ 2	Warszawa, dnia 31 marca 1929 roku	Rok XI

8.

G.M.O.989.

OKÓLNIK
W SPRAWIE OPŁAT STEMPLOWYCH.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych podaje niniejszym do wiadomości instrukcję w sprawie opłat stemplowych od pism, wiążących się z umowami, zawieranemi przez urzędy państwowe oraz przez zakłady i przedsiębiorstwa państwowe.

Za Ministra
(—) A. Wysocki
Podsekretarz Stanu.

Warszawa, 20/III 1929.

INSTRUKCJA
WYDANA PRZEZ MINISTRA SKARBU W POROZUMIENIU Z NAJWYŻSZĄ IZBĄ KONTROLI, W SPRAWIE OPŁAT STEMPLOWYCH OD PISM, WIĄŻĄCYCH SIĘ Z UMOWAMI, ZAWIERANEMI PRZEZ URZĘDY PAŃSTWOWE ORAZ PRZEZ ZAKŁADY I PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE.

1. Objaśnienia wstępne.

§ 1. Skrót „u. o. s." oznacza ustawę o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 98, poz. 570); skrót „r. w. s." oznacza rozporządzenie wykonawcze do powołanej ustawy z dnia 20 listopada 1926 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 123, poz. 713).

Paragrafy, powołane w niniejszej instrukcji bez określenia, oznaczają postanowienia tej instrukcji.

W korespondencji między urzędami państwowemi instrukcja niniejsza będzie oznaczona skrótem „i. s. u.".

2. Zakres uwolnienia od opłat stemplowych, przyznanego Skarbowi Państwa oraz zakładom i przedsiębiorstwom państwowym.

§ 2. Skarb Rzeczypospolitej zasadniczo nie jest zwolniony od opłat stemplowych; również nie są zasadniczo zwolnione od opłat stemplowych państwowe zakłady i przedsiębiorstwa, będące odrębnemi osobami prawnemi. Pisma, wymienione w ustawie o opłatach stemplowych, jako podlegające opłacie, są tylko **w przypadkach wyjątkowych** zwolnione od opłat z tego tytułu, że wiążą się z czynnościami urzędów państwowych, względnie państwowych zakładów i przedsiębiorstw; mianowicie **nie** podlegają opłacie stemplowej:

a) **Obligacje** oraz innego rodzaju **obligi** Skarbu Rzeczypospolitej oraz polskich państwowych zakładów i przedsiębiorstw, będących odrębnemi osobami prawnemi; jeżeli Skarb Rzeczypospolitej albo państwowy zakład lub państwowe przedsiębiorstwo, będące odrębną osobą prawną, zaciąga pożyczkę w obligacjach (listach zastawnych, obligacjach fundowanych), to nietylko oblig (skrypt dłużny), stwierdzający otrzymanie pożyczki w obligacjach, ale również same obligacje, w których pożyczka została wypłacona, są wolne od opłaty stemplowej (art. 120, punkty 1 i 2 u. o. s.);

b) **Pełnomocnictwo,** udzielone przez Skarb Rzeczypospolitej (art. 112, punkt 3 u. o. s.);

c) Wystawione przez Skarb Rzeczypospolitej **pokwitowania** — z wyjątkiem pokwitowań, zastępujących rachunek, wymienionych niżej w § 21 — oraz zezwolenia na **wykreślenie** wpisu w księdze wieczystej, t. j. w księdze hipotecznej, gruntowej, górniczej, kolejowej, naftowej (art. 137, punkt 8; art. 139 u. o. s.);

d) **Podania**, wnoszone przez urzędy państwowe imieniem Skarbu Rzeczypospolitej (art. 144, punkt 1 u. o. s.);

e) **Świadectwa urzędowe**, wydawane urzędom państwowym w sprawach, tyczących się Skarbu Rzeczypospolitej (art. 160, punkt 3 w związku z punktem 1 art. 144 u. o. s.) — z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów (które podlegają opłatom, przewidzianym w art. 157).

W przypadkach, wymienionych wyżej w punkcie „a", są zwolnione od opłaty: Skarb Rzeczypospolitej oraz polskie państwowe zakłady i przedsiębiorstwa, będące odrębnemi osobami prawnemi. Natomiast w przypadkach, wymienionych w punktach „b", „c", „d", „e", uwolnienie od opłaty jest przyznane tylko Skarbowi Rzeczypospolitej, a nie służy zakładom i przedsiębiorstwom państwowym, będącym odrębnemi osobami prawnemi (poza przypadkami, wymienionemi niżej w punktach „f", „j");

f) Dalszy wyjątek zachodzi co do państwowych zakładów naukowych i oświatowych, będących odrębnemi osobami prawnemi. Zakłady

te—w szczególności: szkoły akademickie (art. 5 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. Ust. Rz. P. Nr. 72, poz. 494)—są zwolnione od opłat stemplowych we wszystkich przypadkach, wymienionych wyżej w punktach „a” — „e”, (a zatem są w tej dziedzinie zrównane ze Skarbem Rzeczypospolitej), a **nadto** są one osobiście zwolnione od opłaty, gdy zawierają umowę, **obustronnie obowiązującą** a podlegającą opłacie procentowej (art. 16 u. o. s.); kontrahent zaś, który z państwowym zakładem naukowym lub oświatowym, będącym odrębną osobą prawną, zawiera umowę, obustronnie obowiązującą, ma zapłacić **tylko połowę** opłaty procentowej;

g) Wolne są od opłaty stemplowej: pisma, tyczące się nabycia nieruchomości — na zasadzie przepisów o reformie rolnej — przez Skarb Państwa lub przez Państwowy Bank Rolny (art. 54, punkt 2 u. o. s.);

h) Wolne są od opłaty stemplowej pisma, stwierdzające sprzedaż przedmiotów **monopolu** państwowego, tudzież rachunki i inne pisma, stwierdzające wykonanie takiej umowy (patrz niżej § 21), — jeżeli monopol jest bądź sprzedawcą, bądź kupującym (art. 69, punkt 2 i art. 73, punkt 3 u. o. s.);

i) Wolne jest od opłaty stemplowej podanie zakładu państwowego lub przedsiębiorstwa państwowego do władzy **przełożonej**, jeżeli zostało wniesione do niej jako do władzy nadzorczej (punkt niniejszy nie ma więc zastosowania, jeżeli wśród danych okoliczności podanie pewne musiałoby być wniesione nietylko przez przedsiębiorstwo państwowe, ale też przez przedsiębiorstwo prywatne);

j) Przedsiębiorstwo państwowe „Żegluga Polska” jest na mocy § 8 swego statutu („Monitor Polski” Nr. 127 z 1927 r., poz. 324) zwolnione na czas do dnia 3 czerwca 1942 r. włącznie od wszelkich opłat stemplowych. Nie należy się więc żadna opłata od tych pism, przy których—w braku powołanego przepisu — byłaby obowiązana do uiszczenia opłaty stemplowej **jedynie** „Żegluga Polska”, np. od rachunków, bądź wystawianych przez „Żeglugę Polską”, bądź przez nią otrzymywanych **z zagranicy,** od wystawianych przez nią pełnomocnictw, pokwitowań, od wnoszonych przez nią podań i wydawanych jej świadectw urzędowych. Przy pismach zaś, stwierdzających umowę **obustronnie** obowiązującą, zawartą przez „Żeglugę Polską” (np. kupno, najem, dzierżawę), wprawdzie „Żegluga Polska” nie jest obowiązana do uiszczania opłaty, ale współkontrahent (o ile nie jest zwolniony od opłaty stemplowej z innego tytułu) ma uiścić opłatę **w pełnej** kwocie.

Poza przypadkami wyjątkowemi, wymienionemi wyżej w punktach „a” — „j”, Państwo Polskie, jako takie, **nie** jest zwolnione od opłat stemplowych.

W szczególności więc, gdy Skarb Rzeczypospolitej lub przedsiębiorstwo państwowe nabywa lub sprzedaje nieruchomość (poza przypadkiem, wymienionym w punkcie „g") albo zawiera umowę najmu ma być uiszczona **pełna** opłata.

3. Opłaty stemplowe od umów.

a) Postanowienia ogólne.

§ 3. Jeżeli bądź urząd państwowy, działający imieniem Skarbu Rzeczypospolitej lub jako zarządca majątku niepaństwowego, bądź zarząd państwowego zakładu lub przedsiębiorstwa zawiera umowę, która podlega opłacie stemplowej, to **co do sposobu i terminu uiszczenia opłaty** obowiązują zasady, podane w §§ 4 — 16.

§ 4. 1) W razie zawarcia umowy w formie **aktu notarjalnego** przed notarjuszem, mającym siedzibę na obszarze b. dzielnic **rosyjskiej lub pruskiej,** opłatę wymierza i pobiera notarjusz (art. 27 i 28 u. o. s.).

2) Notarjusz, mający siedzibę na obszarze b. dzielnic rosyjskiej lub pruskiej, wymierza i pobiera opłatę również wówczas, gdy pismo, stwierdzające zawarcie umowy, zostało przed notarjuszem podpisane i przezeń uwierzytelnione (art. 27 i 28 u. o. s.).

3) W razie zawarcia umowy w formie aktu **sądowego** opłatę wymierza bądź sekretarjat sądowy, bądź urząd skarbowy według zasad ogólnych, podanych w art. 30 i 31 oraz w punkcie 2 art. 33 u. o. s.

4) We wszystkich innych przypadkach **opłatę stemplową wymierza urząd państwowy, względnie zarząd państwowego zakładu lub przedsiębiorstwa, który zawarł daną umowę** [1]). Urząd ma zatem wymierzyć opłatę stemplową również wówczas, gdy umowę zawarto w formie aktu notarjalnego przed notarjuszem, mającym siedzibę na obszarze b. dzielnicy **austrjackiej** lub w formie pisma, uwierzytelnionego przez notarjusza, mającego siedzibę na tymże obszarze.

W przypadku zawarcia umowy bądź między urzędem państwowym a zarządem państwowego zakładu lub przedsiębiorstwa, będącego odrębną osobą prawną, bądź między dwoma zarządami państwowych zakładów lub przedsiębiorstw, będących odrębnemi osobami prawnemi, opłatę wymierza ten urząd, który na mocy umowy jest obowiązany do wypłacenia należności umownej.

---

[1]) W dalszym ciągu wyrażenie „urząd" oznacza również zarząd państwowego zakładu lub przedsiębiorstwa.

§ 5) Opłatę, wymierzoną przez urząd, który zawiera umowę, należy uiścić: **znaczkami stemplowemi,** jeżeli opłata nie przewyższa 50 zł; **gotówką,** jeżeli opłata przewyższa 100 zł; gdy zaś opłata wynosi więcej, niż 50 zł, lecz nie więcej niż 100 zł. to może być uiszczona bądź znaczkami stemplowemi, bądź gotówką (§ 18, punkt „g" r. w. s.).

Opłata ma być uiszczona — przez dostarczenie znaczków stemplowych urzędowi, zawierającemu umowę, względnie przez zapłacenie gotówką w kasie skarbowej — zasadniczo **przed podpisaniem umowy** przez urząd.

Jeżeli ważność umowy zależy od zatwierdzenia przez władzę przełożoną, to opłatę można uiścić przed umieszczeniem klauzuli zatwierdzenia na piśmie, stwierdzającem zawarcie umowy.

§ 6. Jeżeli w przypadku poszczególnym opłata ma być uiszczona **znaczkami stemplowemi,** to urząd, zawierający umowę, nakleja znaczki na tym egzemplarzu pisma, stwierdzającego umowę, **który ma pozostać w urzędzie.** Znaczki mają być naklejone w ten sposób, aby między niemi możliwie nie było odstępów. Następnie należy skasować znaczki stemplowe zapomocą pieczęci urzędowej, a mianowicie w ten sposób, aby między niemi możliwie nie było odstępów. Następnie należy skasować znaczki stemplowe zapomocą pieczęci urzędowej, a mianowicie w ten sposób, aby na każdym znaczku był jeden odcisk, znajdujący się częściowo na znaczku, częściowo zaś przechodzący na papier lub na znaczek sąsiedni. Bezpośrednio po znaczkach stemplowych ma być umieszczone **zaświadczenie o wymiarze,** w formie następującej:

„Opłatę stemplową wymierzono w kwocie zł .... gr .... (słowami) .... a mianowicie od .... zł gr .... % (art. .... u. o. s.) i skasowano znaczki stemplowe w wymierzonej kwocie".

Urząd, który zawarł umowę, umieszcza zaświadczenie o wymiarze również na tym egzemplarzu pisma, który jest przeznaczony dla **współkontrahenta.** Zaświadczenie to ma być ułożone w formie następującej:

„Opłatę stemplową wymierzono w kwocie zł .... gr .... (słowami) .... a mianowicie od zł .... gr .... % (art. .... u. o. s.) i uiszczono znaczkami stemplowemi, umieszczonemi na egzemplarzu, przechowanym w aktach urzędowych.

.... dnia .... 19 ...... r.".

§ 7. Jeżeli w przypadku poszczególnym opłata ma być uiszczona **gotówką,** to urząd, zawierający umowę, sporządza **polecenie poboru** w następującej formie:

„Nr. .... Nazwisko i imię (firma, nazwa) płatnika .... [1])

Kasa skarbowa w .... pobierze opłatę stemplową w kwocie .... zł .... gr (słowami) .... wymierzoną przez .... [2]) od umowy z .... [3]) o .... [4]).

.... dnia .... 19 .... r.

Pieczęć urzędowa:

Podpis i stanowisko służbowe:" [5])

Urząd, zawierający umowę, skierowuje polecenie poboru do kasy skarbowej. Pokwitowanie tej kasy ma być załączone do tego egzemplarza umowy, który pozostaje w urzędzie, zawierającym umowę. Urząd ten umieszcza zarówno na tym egzemplarzu umowy, który u niego pozostaje, jako też na owym, który jest przeznaczony dla współkontrahenta, zaświadczenie o wymiarze w następującej formie:

„Opłatę stemplową wymierzono w kwocie .... zł .... gr (słowami) .... a mianowicie od .... zł .... gr .... % (art. .... u. o. s.) i uiszczono w Kasie Skarbowej w .... dnia .... (poz. dz. przych ....).

.... dnia .... ". [5])

Wszystkie zaświadczenia o wymiarze mają być zaopatrzone w pieczęć urzędową oraz w podpis, z wymienieniem stanowiska służbowego — tudzież w datę tego dnia, w którym egzemplarz, przeznaczony dla współkontrahenta, zostaje mu wręczony; w razie przesłania pocztą należy zawiadczenie o wymiarze zaopatrzyć w datę, w której ów egzemplarz zostanie prawdopodobnie przez pocztę doręczony.

---

[1]) Jeżeli na mocy umowy wydatek na opłatę ma być poniesiony częściowo przez urząd, a częściowo przez współkontrahenta, to należy w tem miejscu wymienić obu płatników, podając przy każdym jego udział w owym wydatku.

[2]) Nazwa i siedziba urzędu, zawierającego umowę.

[3]) Nazwisko i imię, względnie firma lub nazwa współkontrahenta.

[4]) Przedmiot umowy.

[5]) Na czas obowiązywania nadzwyczajnego dodatku 10%-wego wzór niniejszy ulega nieznacznej zmianie, o czem niżej w § 32.

b) Postanowienia specjalne o umowach, przy których opłata stemplowa ma być uiszczana ratami.

§ 8. Jeżeli świadczenie, którego wartość ma służyć za podstawę wymiaru, nie może być co do ilości oznaczone przy sporządzeniu pisma, stwierdzającego umowę, i nie jest też znana najniższa ilość świadczenia, ani nie zostaje wypłacona zaliczka (art. 9 u. o. s.), to urząd, zawierający umowę, o ile byłby powołany do wymierzenia opłaty stemplowej, gdyby wysokość jej dała się zgóry oznaczyć (§ 4, punkt 4)— umieszcza zarówno na egzemplarzu umowy, pozostającym w urzędzie, jako też na tym, który jest przeznaczony dla współkontrahenta, zaświadczenie następujące (zaopatrzone w pieczęć urzędową oraz w podpis, z wymienieniem stanowiska służbowego):

„Opłata stemplowa zostanie uiszczona ratami (art. 9 i 32 u. o. s.).

.... dnia .... 19.......... r.”.

§ 9. W przypadku, wymienionym w § 8, urząd jednocześnie z doręczeniem egzemplarza umowy doręcza współkontrahentowi **decyzję,** w której oznajmia mu, że opłata stemplowa ma być uiszczona ratami w miarę wykonywania zobowiązania[1] [2]. W decyzji tej (§ 74 r. w. s.) należy podać (oprócz dokładnego określenia umowy, stanowiącej przedmiot opłaty):

---

[1]) Załącznik 1 do niniejszej instrukcji zawiera wzór decyzji, przewidzianej w § 9, a załącznik 2 częściowy odpis konkretnej umowy, na podstawie której wzór 1 został sporządzony (w tym częściowym odpisie pominięto postanowienia nieistotne, spowodowane szczególnemi okolicznościami, wiążącemi się z daną umową, a nie z typem umowy, oraz postanowienia natury technicznej).

Od umowy, ujawnionej w załączniku 2, należy się oprócz opłat, wymienionych w decyzji według wzoru 1, jeszcze opłata od najmu lokomobili, przewidzianego w § 4 umowy. Podstawę wymiaru stanowi wartość cyrkularki (wynosząca w danym wypadku 3000 zł); od tej wartości należy przed podpisaniem umowy (§ 5 niniejszej instrukcji) uiścić 1% w myśl art. 88 u. o. s. (a zatem 30 zł). To uiszczenie ma być stwierdzone w zaświadczeniu o wymiarze (patrz niżej § 10, ustęp ostatni).

[2]) Jeżeli na mocy umowy wydatek na opłatę stemplową ma ponieść w całości urząd, zawierający umowę, to urząd ten oczywiście nie doręcza współkontrahentowi decyzji, przewidzianej w § 9, ale decyzję taką mimo to sporządza — dla własnej orjentacji.

Jeżeli zaś na mocy umowy wydatek na opłatę stemplową ma być poniesiony częściowo przez urząd zawierający umowę, a częściowo przez współkontrahenta, to należy współkontrahentowi doręczyć decyzję, zawierającą specjalny ustęp (umieszczony przed ustępem ostatnim, tyczącym się odwołania) następującej treści: „Wszystkie wyżej wymienione raty opłaty stemplowej ma Pan (macie Panowie) uiścić tylko w ..../........ części (częściach, np. „w połowie” lub „w 3/4 częściach”), gdyż resztę pokrywa podpisany urząd”.

a) sposób obliczenia każdej raty (a zatem określenie podstawy wymiaru i wymienienie stopy opłaty — z powołaniem się na odpowiedni przepis ustawy o opłatach stemplowych),

b) terminy, w których mają być uiszczone poszczególne raty,

c) sposób uiszczenia.

Co do **sposobu uiszczenia** należy odróżnić, która ze stron umawiających się jest na mocy umowy obowiązana do wypłacania sum pieniężnych.

Jeżeli stroną, obowiązaną do wypłacania sum pieniężnych, jest urząd, zawierający umowę (np. jako kupujący), to urząd **potrąca** poszczególne raty opłaty od poszczególnych rat należności umownej. Współkontrahentowi wolno uiścić każdą ratę opłaty, o ile rata nie przekracza 100 zł, również w ten sposób, że umieszcza znaczki stemplowe, których wartość równa się racie opłaty, **na rachunku,** przedstawionym urzędowi, który zawarł umowę, a stwierdzającym odnośną ratę należności umownej.

Jeżeli, przeciwnie, współkontrahent urzędu ma na mocy umowy wpłacać sumy pieniężne do kasy państwowej, to przy każdej racie tego świadczenia pieniężnego ma wnieść do tej samej kasy państwowej odpowiednią ratę opłaty. Jeżeli kasą tą jest kasa skarbowa (a nie własna kasa zakładu państwowego lub przedsiębiorstwa państwowego), to współkontrahent ma w ciągu tygodnia po każdem uiszczeniu raty opłaty stemplowej zawiadomić o tem uiszczeniu urząd, który zawarł umowę, załączając kwit kasy skarbowej lub odpis uwierzytelniony[1]); urząd ma na żądanie współkontrahenta umieszczać na wręczonym mu egzemplarzu umowy adnotacje, stwierdzające uiszczenie poszczególnych rat.

§ 10. Jeżeli wprawdzie świadczenie, którego wartość ma służyć za podstawę wymiaru, nie może być co do ilości oznaczone przy sporządzeniu pisma, **ale jest znana najniższa ilość świadczenia albo zostaje wypłacona zaliczka** (art. 9, ustęp drugi u. o. s.), to urząd, zawierający umowę, wymierza narazie **opłatę tymczasową** według ilości najniższej, względnie według zaliczki, i zarazem zastrzega uiszczenie reszty opłaty ratami w miarę wykonania zobowiązania. Urząd ma zatem — stosownie do wysokości opłaty tymczasowej — bądź skasować znaczki stemplowe (§ 6), bądź zarządzić uiszczenie opłaty tymczasowej gotówką (§ 7) i zarazem sporządzić **decyzję** w przedmiocie uiszczenia reszty opłaty ratami. Decyzja ta ma być ułożona w sposób, podany

---

[1]) Ten obowiązek zawiadamiania urzędu o każdem uiszczeniu raty opłaty stemplowej ma być wyraźnie zaznaczony w decyzji.

w § 9. W decyzji należy umieścić ustęp specjalny (a mianowicie przed ustępem ostatnim, tyczącym się odwołania) następującej treści:

„Od umowy, której tyczy się niniejsza decyzja, uiszczono już opłatę tymczasową w wysokości .... zł .... gr. Wobec tego należy wprawdzie jednocześnie z obliczeniem każdej raty należności umownej obliczyć ratę opłaty stemplowej, atoli rata opłaty stemplowej ma być **uiszczona** po raz pierwszy dopiero wówczas, gdy suma rat opłaty stemplowej przekroczy kwotę opłaty tymczasowej. Należy więc podaną wyżej kwotę opłaty tymczasowej potrącić od raty pierwszej; jeżeliby rata pierwsza wyniosła mniej, niż opłata tymczasowa, to należy resztę, niepokrytą drogą tego potrącenia, potrącić od raty drugiej, ewentualnie też od następnych”. [1])

Na obu egzemplarzach pisma, stwierdzającego zawarcie umowy, urząd umieszcza zaświadczenie o wymiarze według zasad, podanych w §§ 6 względnie 7, z tą zmianą, że po wyrazach „a mianowicie od” należy wstawić wyrazy: „ilości najniższej, wynoszącej” względnie „zaliczki, wynoszącej” oraz przy końcu dodać zdanie następujące: „Reszta opłaty zostanie uiszczona ratami (art. 9 i 32 u. o. s.)”.

§ 11. W niektórych przypadkach opłata może być uiszczona ratami, jakkolwiek świadczenie, które ma służyć za podstawę wymiaru, jest ściśle określone. W szczególności: Jeżeli rozmiar świadczenia jest oznaczony **za jednostkę czasu** (rok, miesiąc i t. p.), to podstawę wymiaru ustala się, mnożąc wartość świadczenia rocznego przez tę ilość lat (lub ich części), przez którą ma trwać zobowiązanie (art. 10, punkt „b” u. o. s.). Jeżeli w takim wypadku zobowiązanie ma trwać **dłużej, niż pięć lat,** to urząd zawierający umowę ma — bądź na żądanie współkontrahenta, bądź z własnej inicjatywy — wymierzyć na razie opłatę tymczasową **za pierwszy okres pięcioletni;** po upływie tego okresu ma być uiszczona opłata za drugi okres pięcioletni i tak postępuje się w dalszym ciągu, aż do wygaśnięcia zobowiązania (art. 11 u. o. s.). Okres ostatni może być oczywiście krótszy, niż 5

---

[1]) Powyższy wzór ustępu specjalnego tyczy się przypadku, w którym współkontrahent ma wpłacać raty należności umownej do kasy państwowej. W przeciwnym wypadku, t. j. gdy współkontrahent jest wierzycielem, uprawnionym do żądania należności umownej, wzór powyższy ulega odpowiedniej modyfikacji. W szczególności zdanie drugie i trzecie będą brzmiały: „Wobec tego zostanie wprawdzie jednocześnie z obliczeniem każdej raty należności umownej obliczona rata opłaty stemplowej, atoli rata opłaty stemplowej zostanie potrącona po raz pierwszy dopiero wówczas, gdy suma rat opłaty stemplowej przekroczy kwotę opłaty tymczasowej. Podana wyżej kwota opłaty tymczasowej zostanie więc potrącona od raty pierwszej; jeżeliby rata pierwsza wynosiła mniej, niż opłata tymczasowa, to reszta, nie pokryta drogą tego potrącenia, zostanie potrącona od raty drugiej, ewentualnie też od następnych.

lat, np. w razie zawarcia umowy na lat 8 lub 12. Postępowanie, o którem mowa, można zastosować np. w razie zawarcia umowy najmu lub dzierżawy na czas dłuższy, niż pięć lat.

W przypadkach, o których mowa w niniejszym paragrafie, urząd zawierający umowę ma — jednocześnie z wymierzeniem opłaty tymczasowej za pierwszy okres pięcioletni — sporządzić **decyzję**, wyjaśniającą zasady uiszczenia opłaty za resztę czasu obowiązywania umowy. Decyzja ta ma być ułożona według zasad, podanych w § 9; jako termin uiszczenia każdej raty należy podać ten sam termin, w którym jest płatna pierwsza z rat należności umownej, przypadających w okresie drugim, względnie w każdym następnym.

Na obu egzemplarzach pisma, stwierdzającego umowę, urząd zamieszcza zaświadczenie o wymiarze według zasad, podanych w §§ 6 względnie 7 — z tą zmianą, że po wyrazach „a mianowicie od" należy wstawić wyrazy: „należności za czas od .... do .... , wynoszącej" oraz przy końcu dodać zdanie następujące: „Reszta opłaty zostanie uiszczona ratami (art. 11 i 32 u. o. s.)".

§ 12. Ministerstwo Skarbu może — poza przypadkami, o których mowa w §§ 8 — 11, — na podstawie art. 177 u. o. s. (na wniosek urzędu, zawierającego umowę lub na wniosek współkontrahenta) zezwolić na uiszczenie opłaty stemplowej ratami. Zezwolenie to będzie zarazem zawierało decyzję o należności i wysokości odsetek za odroczenie (art. 3 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r., Dz. Ust. Rz. P. Nr. 73, poz. 721) oraz o okresach, za które odsetki te należy obliczać. Ministerstwo Skarbu skierowuje swą decyzję w przedmiocie uiszczania opłaty ratami do urzędu, zawierającego umowę, który następnie sporządza, według zasad, podanych w § 9, decyzję, wyjaśniającą (zgodnie z treścią decyzji Ministerstwa Skarbu) sposób uiszczania opłaty.

Na obu egzemplarzach pisma, stwierdzającego umowę, urząd zamieszcza zaświadczenie o wymiarze w formie następującej:

„Opłatę stemplową wymierzono w kwocie .... zł .... gr, (słowami) .... a mianowicie od .... zł .... gr % (art. .... u. o. s.). Ta opłata zostanie uiszczona ratami na mocy reskryptu Ministerstwa Skarbu z dnia .... Nr. ....".

Jeżeli według decyzji Ministerstwa Skarbu pierwsza rata ma być uiszczona przed podpisaniem umowy lub przed umieszczeniem klauzuli zatwierdzenia przez władzę przełożoną (§ 5, ustęp ostatni), to powyższy tekst zaświadczenia o wymiarze ma być uzupełniony zdaniem następującem: „Pierwszą ratę uiszczono przez skasowanie znaczków stemplowych za .... zł" względnie: „Pierwszą ratę w kwocie .... zł uiszczono w Kasie Skarbowej w .... dnia .... (poz. dz. przych. ....)".

§ 13. Jeżeli umowa, określona w §§ 8 — 12, została zawarta w formie **aktu notarjalnego** przed notarjuszem, mającym siedzibę na obszerze b. dzielnicy rosyjskiej lub pruskiej (§ 4, punkt 1), albo w formie pisma, podpisanego przed notarjuszem, mającym siedzibę na tym obszarze i przezeń uwierzytelnionego (§ 4, punkt 2), lub w formie aktu sądowego (§ 4, punkt 3), to notarjusz lub sąd w tekście aktu notarjalnego lub sądowego, względnie w tekście uwierzytelnienia podpisów zaświadcza, że i z jakiego powodu żadnej opłaty nie wymierzono (w przypadkach, których tyczy się § 8, ewentualnie też § 12) względnie, że i w jakiej kwocie wymierzono opłatę tymczasową (w przypadkach, których tyczą się §§ 10 i 11) lub pobrano tylko część (pierwszą ratę) wymierzonej opłaty (§ 12).

Przy umowach tego rodzaju urząd zawierający umowę ma jak najrychlej sporządzić decyzję, przewidzianą w §§ 9, względnie 10, 11 lub 12.

§ 14. Urzędy, które nie posiadają własnej kasy (posługują się kasami skarbowemi), a zatem prowadzą „pamiętnik należytości biernych" (wzór 15 do § 75 przepisów rachunkowo-kasowych — „Monitor Polski" Nr. 285 z 1921 r., Dz. Urz. Min. Skarbu z tegoż roku Nr. 45, poz. 564), oraz „księgę przychodów budżetowych" (wzór 12 do § 70 powołanych przepisów), mają uwidocznić treść decyzji w przedmiocie uiszczenia opłaty templowej ratami (§§ 9—13):

a) w „pamiętniku należności biernych", gdy współkontrahent urzędu jest **wierzycielem**, uprawnionym do żądania należności umownej,

b) w „księdze przychodów budżetowych", gdy współkontrahent urzędu jest **obowiązanym** do wpłacania należności umownej.

Adnotacja, o której mowa, ma nastąpić w kolumnie „Uwagi", pod tym samym numerem bieżącym, pod którym jest zapisana odnośna należność umowna. W razie trwania umowy przez czas dłuższy, niż do końca okresu budżetowego, w którym należność umowną zapisano po raz pierwszy do jednej z wymienionych dwóch ksiąg, adnotacja ma być dokonywana corocznie — (aż do czasu zupełnego uiszczenia opłaty stemplowej) — i to również w przypadku, o którym mowa w § 11.

W przypadku zanotowania treści decyzji w **„pamiętniku należytości biernych"**, urząd przy każdym asygnowaniu raty należności umownej zarządza potrącenie opłaty stemplowej i uwidacznia w kolumnie „Uwagi" kwotę, która ma być potrącona. Wyjątek zachodzi:

1) w przypadku wymierzenia i uiszczenia opłaty tymczasowej (§ 10), w tym bowiem razie potrącanie opłaty stemplowej rozpoczyna się dopiero wówczas, gdy kwota opłaty stemplowej, obliczona według płatnych już rat należności umownej, przekroczyła kwotę opłaty tymczasowej,

2) w przypadku, przewidzianym w § 11: wtedy bowiem potrącanie opłaty stemplowej następuje w terminach pięcioletnich,

3) w razie dozwolenia spłaty ratalnej przez Ministerstwo Skarbu (§ 12); wtedy potrącanie opłaty stemplowej odbywa się w terminach, podanych w decyzji Ministerstwa Skarbu,

4) w razie uiszczenia raty opłaty stemplowej znaczkami stemplowemi, umieszczonemi na rachunku (§ 9, ustęp przedostatni, zdanie drugie); wtedy bowiem urząd ogranicza się do umieszczenia w kolumnie „Uwagi" adnotacji: „Opłatę stemplową .... zł .... gr uiszczono znaczkami stemplowemi na rachunku".

W przypadku zaś uwidocznienia treści decyzji w **„księdze przychodów budżetowych"** urząd uwidocznia wpłaty na poczet opłaty stemplowej w tejże księdze, w kolumnie „Uwagi", a mianowicie na podstawie kwitów, przedstawianych przez współkontrahenta (§ 9, zdanie ostatnie); kwity te mają być załączone do akt, tyczących się danej umowy [1]).

§ 15. Urząd posiadający własną kasę, prowadzi:

a) księgę ewidencyjną opłat stemplowych, według załączonego wzoru B,

b) rejestr uiszczeń na poczet opłat stemplowych, według załączonego wzoru 4.

W „księdze ewidencyjnej" numeracja pozycyj biegnie bez żadnej przerwy, a zatem nie stosuje się do okresów budżetowych lub kalendarzowych. Księga ta ma być zaopatrzona w skorowidz alfabetyczny, wymieniający współkontrahentów oraz przy każdym: stronicę dla niego przeznaczoną.

W „rejestrze uiszczeń" numeracja w kolumnie 1 biegnie bez przerwy przez cały okres budżetowy.

Każdą sprawę, w której została wydana decyzja w przedmiocie uiszczania opłaty stemplowej ratami (§§ 9—13), zapisuje się do „księgi ewidencyjnej", wymieniając w nagłówku: pozycję i współkontrahenta oraz wypełniając kolumnę 1; w razie wymierzenia opłaty tymczasowej (§§ 10 i 11), wypełnia się nadto kolumny 2 i 3.

---

[1]) Jeżeli na mocy umowy wydatek na opłatę stemplową ma ponieść w całości lub w części urząd, zawierający umowę, to postanowienia § 14 ulegają następującym modyfikacjom:

Zarówno w przypadku, gdy współkontrahent urzędu jest **wierzycielem** uprawnionym do żądania należności umownej, jako też, gdy współkontrahent urzędu jest **obowiązanym** do wpłacania należności umownej, należy w „pamiętniku należytości biernych" w odpowiednich kolumnach uwidocznić — według treści decyzji (§§ 9—13 oraz odsyłacz 8 do § 9) — kwoty, które w danym okresie budżetowym mają być poniesione przez urząd, tytułem opłaty stemplowej.

Jeżeli urząd ma ponieść opłatę stemplową w całości, to nie należy już czynić żadnych adnotacyj w kolumnie „Uwagi" pamiętnika należytości biernych, ani też w księdze przychodów budżetowych: jeżeli zaś urząd ma ponieść opłatę tylko w części to należy w kolumnie „Uwagi" pamiętnika należytości biernych, względnie w kolumnie „Uwagi" księgi przychodów budżetowych, umieścić adnotację, tyczącą się tej części opłaty, którą ma uiścić współkontrahent.

W przypadkach, wymienionych w §§ 8—10, należy po upływie każdego terminu płatności raty należności umownej wypełnić kolumny 4—7; kolumn tych (i również kolumn 8—10) nie wypełnia się w przypadku wymierzenia opłaty tymczasowej za pierwszy okres pięcioletni (§ 11; patrz też niżej ustęp przedostatni niniejszego paragrafu).

Jeżeli nie było opłaty tymczasowej (§§ 10 i 11 oraz kolumny 2 i 3 księgi ewidencyjnej), to kwotę, wpisaną do kolumny 7, zapisuje się również do „rejestru uiszczeń”, wypełniając kolumny 1—5; następnie wypełnia się kolumny 8 i 9 księgi ewidencyjnej, wpisując do kolumny 8 tę samą kwotę, która jest zapisana do kolumny 7.

Jeżeli uiszczono opłatę tymczasową, obliczoną według najniższej ilości świadczenia, albo według zaliczki (§ 10), to procedurę, opisaną w poprzednim ustępie, stosuje się dopiero od czasu, gdy suma kwot, zapisanych do kolumny 7 księgi ewidencyjnej, zrównała się z kwotą opłaty tymczasowej. Do tego czasu poszczególne kwoty, zapisane do kolumny 7, nie mają być przenoszone do rejestru uiszczeń; kolumny 8 i 9 księgi ewidencyjnej pozostają niewypełnione, a do kolumny 10 zapisuje się tę samą kwotę, która jest uwidoczniona w kolumnie 7.

Jeżeli po zapisaniu poszczególnej kwoty do kolumny 7 księgi ewidencyjnej okazuje się, że właśnie na skutek obliczenia tej raty opłaty stemplowej suma kwot, zapisanych do kolumny 7 (która po zapisaniu raty poprzedniej wynosiła **mniej,** niż opłata tymczasowa, uwidoczniona w kolumnie 2), **przewyższyła** opłatę tymczasową (obliczoną według najniższej ilości świadczenia albo według zaliczki), to należy zapisać: do kolumny 10 księgi ewidencyjnej — różnicę między opłatą tymczasową a osiągniętą na skutek raty poprzedniej sumą kwot, zapisanych do kolumny 7, a do kolumny 8 różnicę między ostateczną sumą kwot, zapisanych do kolumny 7, a opłatą tymczasową. Jeżeli np. opłata tymczasowa wynosi 1000 zł, rata ostatnia opłaty stemplowej 300 zł, a suma kwot, zapisanych do kolumny 7, z wyłączeniem raty ostatniej, 900 zł, to należy zapisać: do kolumny 7 — 300 zł, do kol. 8 (oraz do rejestru uiszczeń) — 200 zł (t. j. 1200 minus 1000), a do kolumny 10 — 100 zł (t. j. 1000 minus 900).

Jeżeli uiszczono opłatę tymczasową, obliczoną za pierwszy okres pięcioletni (§ 11), to należy: a) w kolumnie 11 księgi ewidencyjnej uwidocznić najbliższy termin płatności raty opłaty stemplowej, b) uiszczenie każdej raty uwidocznić w kolumnach 2 i 3, podając zarazem w kolumnie 11 termin płatności raty następnej.

W razie uiszczenia opłaty stemplowej zapomocą znaczków stemplowych, umieszczonych na rachunku (§ 9, ustęp przedostatni, zdanie drugie), nie uwidocznia się tej raty w rejestrze uiszczeń; w kolumnie 9 księgi ewidencyjnej umieszcza się adnotację: „Opłatę stemplową .... zł .... gr uiszczono znaczkami stemplowemi na rachunku”.

Sposób prowadzenia ewidencji w razie zezwolenia przez Ministerstwo Skarbu na uiszczanie opłaty ratami (§ 12) ustali Ministerstwo Skarbu w każdym przypadku poszczególnym. Kwotę odsetek za odroczenie, obliczoną według wskazówek, zawartych w decyzji Ministerstwa Skarbu, należy uwidocznić w kolumnie 8 księgi ewidencyjnej oraz w kolumnie 5 rejestru uiszczeń czerwonym atramentem, poniżej kwoty opłaty stemplowej.

§ 16. Kwoty, wpisane do kolumny 5 rejestru uiszczeń (§ 15), należy za każdy miesiąc podsumować w ciągu pierwszych pięciu dni miesiąca następnego i w tymże terminie sumę w ten sposób obliczoną wnieść do kasy skarbowej przy deklaracji, w której należy podać, że wpłata następuje „tytułem opłat stemplowych od umów" oraz wymienić czasokres, za który wpłata następuje. W razie wpisania do kolumny 5 (czerwonym atramentem) odsetek za odroczenie (§ 15, zdanie ostatnie) należy podsumować oddzielnie opłaty stemplowe i oddzielnie odsetki i również w deklaracji wymienić obie te sumy, określając sumę odsetek wyrazami: „tytułem odsetek".

Urząd może dokonywać podsumowania i wpłaty częściej, niż raz na miesiąc.

Po wniesieniu do kasy skarbowej, należy wypełnić kolumny 6—8 rejestru uiszczeń, uwidoczniając sumę odsetek za odroczenie w kol. 7 czerwonym atramentem.

c) Odwołania.

§ 17. Od wymiaru opłaty stemplowej, dokonanego przez urząd, który zawarł umowę (§ 4), jak również od wydanej przez ten urząd decyzji w przedmiocie uiszczania opłaty stemplowej ratami (§§ 9—11) może współkontrahent wnieść — na ręce urzędu, który wymierzył opłatę lub wydał decyzję — **odwołanie**, w ciągu miesiąca od daty zaświadczenia o wymiarze (§§ 6, 7, 10 — 12), względnie od daty doręczenia decyzji w przedmiocie uiszczania opłaty stemplowej ratami (art. 46 i 47 u. o. s. oraz § 93, punkt „h" r. w. s.). Odwołujący się ma do odwołania załączyć doręczony mu egzemplarz umowy lub jego odpis uwierzytelniony; jeżeli odwołanie jest skierowane przeciw decyzji w przedmiocie uiszczania opłaty stemplowej ratami, to należy do odwołania załączyć nadto ową decyzję lub jej odpis uwierzytelniony (art. 47 u. o. s.). Urząd, który zawarł umowę, przesyła odwołanie wraz ze swoją opinją tej **izbie skarbowej,** w której okręgu ma siedzibę (art. 47 u. o. s.). Izba skarbowa zawiadamia o swem rozstrzygnięciu odwołującego się oraz urząd, który wymierzył opłatę.

d) Szczegółowe objaśnienie przepisów o opłatach stemplowych od umów o dostawę lub robotę.

§ 18. Pismo, stwierdzające **zawarcie** umowy **o dostawę** (czyli o sprzedaż rzeczy ruchomych) lub **o robotę,** podlega opłacie stemplowej (w myśl punktu 4 art. 69 oraz w myśl punktu 4 art. 91 u. o. s.) tylko w przypadkach następujących:

1) gdy zostało sporządzone w formie aktu notarjalnego lub sądowego albo notarjalnie lub sądownie uwierzytelnionego,

2) gdy umowę zawarto w formie aktu ściśle prywatnego (t. j. nie sporządzonego ani w formie notarjalnej, ani sądowej, ani też nie uwierzytelnionego notarjalnie lub sądownie) i pismo takie **jest podpisane przez obie** strony

Jeżeli zaś akt ściśle prywatny jest podpisany **tylko przez jedną stronę,** to podlega opłacie stemplowej tylko wówczas, gdy:

3) żadna ze stron umawiających się **nie prowadzi przedsiębiorstwa,** podlegającego podatkowi przemysłowemu, albo przedsiębiorstwa, które jest ustawowo zwolnione od tego podatku[1]), np: gdy urząd państwowy, nie sprawujący zarządu przedsiębiorstwa państwowego, zawiera umowę z rolnikiem o dostawę produktów rolnych.

4) gdy wprawdzie bądź jedna strona, bądź obie strony prowadzą przedsiębiorstwo, określone tylko co w punkcie 3, atoli dana umowa o dostawę lub robotę **nie wchodzi w zakres** owego przedsiębiorstwa.

Z powyższego wynika, że jeżeli choćby tylko jedna ze stron umawiających się prowadzi przedsiębiorstwo, określone w punkcie 3, a dana umowa o dostawę lub robotę **wchodzi w zakres** owego przedsiębiorstwa, to pismo, stwierdzające **zawarcie** umowy, a sporządzone w formie aktu ściśle prywatnego, tylko przez **jedną stronę podpisanego, nie** podlega opłacie stemplowej. Zasadę tę stosuje się nietylko wówczas, gdy sporządzono tylko jedno pismo (podpisane przez jedną stronę, a wręczone stronie drugiej), lecz także wtedy, gdy umowa przyszła do skutku **drogą wymiany pism** (listów), z których każde jest podpisane tylko przez jedną stronę.

§ 19. **Oferta** zasadniczo **nie** podlega opłacie, gdyż sama przez się nie stwierdza zawarcia umowy. Podlega opłacie tylko wyjątkowo, a mianowicie, gdy jest sporządzona w formie, podanej wyżej w punkcie 1 §-u 18 i zarazem wartość przedmiotu przewyższa 100 zł; w takim razie opłata przy wartości, **nie przewyższającej 1000 zł,** wynosi 1 zł, przy wartości wyższej, niż 1000 zł opłata wynosi 3 zł (art. 139 u. o. s.).

---

[1]) Przedsiębiorstwa, ustawowo zwolnione od podatku przemysłowego, wymieniają: art. 3 oraz art. 95, punkt 1-a ustawy z dn. 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 79, poz. 550).

Przyjęcie oferty podlega opłacie, gdy zachodzi jeden z warunków, podanych wyżej w punktach 1, 3 lub 4 §-u 18. **W braku tych warunków** przyjęcie oferty podlega opłacie tylko wówczas, gdy jest umieszczone na tym samym papierze, na którym jest wypisana oferta (wtedy bowiem zachodzi warunek, podany wyżej w punkcie 2 §-u 18).

„Zamówienie" („zapotrzebowanie"), jeżeli następuje z powołaniem się na otrzymaną ofertę, podlega zasadom, podanym w ustępie poprzednim co do przyjęcia oferty. W braku takiego powołania się zamówienie należy uważać za ofertę.

Przyjęcie zamówienia stoi narówni z zamówieniem, dokonanem z powołaniem się na otrzymaną ofertę.

§ 20. Od pism, stwierdzających **zawarcie** umowy (o ile podlegają opłacie stemplowej), należy uiścić opłatę **procentową,** która wynosi:

a) w przypadkach kupna **lasu** na wyrąb — zawsze 1% od sumy należności,

b) w innych przypadkach: jeżeli którakolwiek ze stron umawiających się zawarła umowę **w zakresie swego przedsiębiorstwa,** podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo zwolnionego od tego podatku — 0,2% od sumy należności,

c) jeżeli zaś dana umowa co do żadnego z kontrahentów **nie wchodzi** w zakres przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo zwolnionego od podatku — 1% od sumy należności.

Nie pobiera się opłaty, gdy należność za sprzedane towary lub za roboty, które mają być wykonane, nie przewyższa 20 zł.

4. Opłaty stemplowe od pism, stwierdzających wykonanie umowy o dostawę lub robotę.

§ 21. Najbardziej typowem pismem, stwierdzającem wykonanie umowy o dostawę lub robotę, jest **rachunek,** t. j. pismo, sporządzone przez sprzedawcę (dostawcę) lub przez osobę, która zobowiązała się do wykonania roboty, stwierdzające całkowite lub częściowe wykonanie umowy przez wystawcę rachunku i wymieniające należność za dostarczone rzeczy ruchome lub wykonane roboty (bez względu na to czy wystawca rachunku podpisał go lub czy swe nazwisko albo firmę uwidocznił w inny sposób, np. zapomocą pieczątki lub przez wystawienie rachunku na papierze firmowym).

Do pism, stwierdzających wykonanie umowy, należą nadto:

a) **potwierdzenie odbioru** towarów, względnie potwierdzenie wykonania roboty, wymieniające zarazem należność za towary, względnie za robotę,

b) potwierdzenie odbioru **ceny** z zaznaczeniem, że otrzymano ją za dostarczone towary, względnie potwierdzenie odbioru **wynagrodzenia,** z zaznaczeniem, że otrzymano je za wykonane roboty; zaznaczenie to może nastąpić bądź wyraźnie przez wymienienie towarów, względnie roboty, bądź pośrednio przez powołanie (w samem pokwitowaniu lub w asygnacji, na której ono jest wypisane) pozycji lub stronicy księgi, w której dana należność jest przypisana.

§ 22. Myślą przewodnią przepisów u. o. s., tyczących się pism, które stwierdzają **wykonanie** umowy, jest zasada, że przy jednej tranzakcji, mającej za przedmiot dostawę lub robotę, opłata **procentowa** należy się tylko **raz jeden** bez względu na ilość pism, wiążących się z tą tranzakcją.

Zgodnie z tą zasadą przewodnią, a w myśl art. 72, 73 i 90 u. o. s., pismo, stwierdzające wykonanie umowy, podlega opłacie tylko w przypadkach następujących:

a) gdy nie zostało sporządzone żadne pismo, stwierdzające **zawarcie** umowy, t. j. gdy umowę zawarto ustnie,

b) gdy wprawdzie zostało sporządzone pismo, stwierdzające zawarcie umowy, ale pismo to — w braku warunków, wymienionych wyżej w punktach 1 — 4 §-u 18, — nie podlega opłacie.

Jeżeli więc zachodzi przypadek, wymieniony wyżej w punktach „a" lub „b", to opłacie stemplowej podlega przedewszystkiem rachunek § 21, ustęp pierwszy).

Jeżeli w przypadku poszczególnym ani nie sporządzono pisma) stwierdzającego **zawarcie** umowy, a podlegające opłacie, ani nie wystawiono rachunku, ale sporządzono **potwierdzenie odbioru** towarów, względnie potwierdzenie wykonania roboty, wymieniające zarazem należność za towary, względnie za robotę (§ 21, ustęp drugi, punkt „a"), w takim razie to potwierdzenie podlega opłacie **procentowej.**

Jeżeli wreszcie nie sporządzono ani pisma, podlegającego opłacie w myśl § 18, ani rachunku, ani potwierdzenia odbioru towarów, względnie potwierdzenia wykonania roboty, ale sporządzono potwierdzeni · odbioru **ceny** z zaznaczeniem, że otrzymano ją za dostarczone towary, względnie potwierdzenie odbioru **wynagrodzenia** z zaznaczeniem, że otrzymano je za wykonane roboty (§ 21, ustęp drugi, punkt „b"), w takim razie to potwierdzenie podlega opłacie procentowej.

Jeżeli nie sporządzono pisma, stwierdzającego zawarcie umowy i podlegającego opłacie procentowej, ale sporządzono co do tej samej należności **kilka** pism, stwierdzających **wykonanie** umowy (np. kilka rachunków równobrzmiących i nadto potwierdzenie odbioru towaru oraz potwierdzenie odbioru ceny), to opłata **procentowa** należy się tylko raz **jeden,** a mianowicie od pisma pierwszego (art. 72, ustęp czwarty, w związku z art. 3 u. o. s.).

§ 23. Wysokość opłaty **procentowej** od pisma, stwierdzającego wykonanie umowy, jest taka sama, jakaby się należała, gdyby przy danej tranzakcji podlegało opłacie pismo, stwierdzające **zawarcie** umowy (§ 20).

W razie wykonywania umowy **częściami** (częściowego dostarczania towarów, częściowego wykonywania roboty, częściowego płacenia ceny) i sporządzania pism (rachunków i t. p.), z których każde stwierdza wykonanie pewnej części zobowiązania, należy przy każdem takiem piśmie uiścić opłatę procentową, odpowiadającą odnośnej części.

§ 24. Rachunek bądź podlega opłacie **procentowej**, bądź nie podlega żadnej opłacie. To samo dotyczy potwierdzeń odbioru towarów oraz potwierdzeń wykonania roboty.

Natomiast **od potwierdzenia odbioru ceny** (wynagrodzenia), jeżeli ono nie podlega opłacie procentowej, a suma pokwitowania przewyższa 50 zł, należy uiścić opłatę w wysokości 20 gr (art. 136 u. o. s.).

Pokwitowanie, umieszczone na rachunku, tyczące się należności, stwierdzonej rachunkiem, nie podlega opłacie.

§ 25. Opłatę od pisma, stwierdzającego wykonanie umowy, należy uiścić bądź znaczkami stemplowemi, bądź gotówką — według zasady, podanej wyżej w § 5.

Uiszczenie **znaczkami stemplowemi** następuje (w myśl art. 74 i 138 u. o. s.) drogą skasowania ich przez przepisanie początkowemi lub końcowemi wyrazami pisma albo datą skasowania i nazwiskiem lub firmą kasującego. W razie jednak wydania rachunku lub pokwitowania **z księgi grzbietowej** z pozostawieniem **talonu,** nakleja się znaczki stemplowe na linji, oddzielającej talon od pisma, przeznaczonego do wycięcia; znaczek stemplowy należy nakleić pionowo w ten sposób, aby jego część górna była zwrócona ku górnemu brzegowi księgi po wycięciu pisma lewa połowa znaczka pozostaje na talonie, a prawa na wydanem piśmie (§ 47 r. w. s.). W razie wydania rachunku lub pokwitowania **z księgi grzbietowej** z pozostawieniem **kopji**, nakleja się znaczki stemplowe na kopji, pozostającej w księdze i kasuje się je przez przepisanie początkowemi lub końcowemi wyrazami tekstu albo datą skasowania oraz nazwiskiem lub firmą kasującego; na wydanem piśmie należy (zapomocą pisma lub pieczęci) stwierdzić uiszczenie opłaty, wymieniając jej kwotę (np. słowami: „opłatę stemplową .... zł .... gr uiszczono znaczkami stemplowemi na kopji").

Uiszczenie **gotówką** opłaty od pisma, stwierdzającego wykonanie umowy, może nastąpić w sposób dwojaki (art. 24 u. o. s. oraz §§ 34, 35, 37 i 38 r. w. s.):

a) przez przedstawienie owego pisma urzędowi skarbowemu i uiszczenie w kasie skarbowej kwoty, wskazanej w „poleceniu poboru", które sporządza urząd skarbowy; w tym wypadku kasa skarbowa (oprócz

wydania płatnikowi pokwitowania na zwyczajnym blankiecie) umieszcza na piśmie, podlegającem opłacie, zaświadczenie o wymiarze;

b) przez wpłacenie odnośnej kwoty w kasie skarbowej bez poprzedniego udania się do urzędu skarbowego, a na podstawie deklaracji; w tym wypadku kasa skarbowa nie umieszcza zaświadczenia o wymiarze na piśmie, podlegającem opłacie, lecz wydaje na zwyczajnym blankiecie pokwitowanie, w którem powtarza dosłownie treść deklaracji.

§ 26. Jeżeli dostawca lub osoba, która wykonała robotę, przedstawia, celem uzyskania swej należności, rachunek nieopłacony, to urząd, powołany do sporządzenia asygnacji — o ile nie ma zastosowania § 31 punkt b) — wzywa wystawcę rachunku (w najkrótszej drodze) do uiszczenia opłaty w terminie, który urząd równocześnie wyznacza. nadmieniając, że w razie niezastosowania się zostanie wymierzona nakazem płatniczym urzędu skarbowego opłata wraz z 25-krotną podwyżką. Aż do upływu wyznaczonego terminu, urząd wstrzymuje się ze sporządzeniem asygnacji; w razie bezskutecznego upływu terminu, sporządza asygnację, zarazem jednak przesyła Urzędowi Skarbowemu Podatków i Opłat Skarbowych (względnie Urzędowi Opłat Stemplowych), w którego okręgu urząd asygnujący ma siedzibę. „zawiadomienie o dostrzeżonem naruszeniu ustawy o opłatach stemplowych" według wzoru 5 do § 75 r.w.s.

§ 27. Każdy urząd, który sporządza asygnację należności za dostarczone towary lub za wykonane roboty, albo zlecenie wypłaty, tyczące się takiej należno ci, ma ustalić na podstawie §§ 22 — 25, czy i w jakiej wysokości należy się w przypadku poszczególnym opłata stemplowa od **pokwitowania** i w jaki sposób ma być uiszczona Stosownie do wyniku urząd umieszcza na asygnacji i talonie, względnie na zleceniu wypłaty, odpowiednią klauzulę w formie następującej: „Opłatę od pokwitowania w kwocie .... zł .... gr .... należy uiścić znaczkami stemplowemi na asygnacji „zleceniu wypłaty" lub „od pokwitowania nie należy się opłata stemplowa (art. .... u. o. s.)".

Asygnacyj i zleceń wypłaty, niezaopatrzonych w taką klauzulę, kasa skarbowa nie realizuje, lecz zwraca natychmiast asygnację właściwemu urzędowi, a zlecenie wypłaty osobie, która je przedstawiła.

5. Opłata stemplowa od pokwitowania, niewymienionego w § 21.

§ 28. Pokwitowanie z odbioru sumy pieniężnej lub papierów wartościowych (w szczególności też weksli), niewymienione w § 21 (np. pokwitowanie, stwierdzające uiszczenie komornego, albo zwrot wadjum lub kaucji), podlega zasadniczo — w myśl art 1 6 u. o. s. — opłacie w wysokości 20 gr.

Pokwitowania, zwolnione od opłaty w wysokości 20 gr, wymienia art. 137 u. o s. Najważniejszy wyjątek zawiera punkt 1 tego artykułu (w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7 października 1927 r., Dz. Ust. Rz. P. Nr. 90, poz. 804), według którego wolne są od opłaty pokwitowania, stwierdzające odbiór pieniędzy lub papierów wartościowych, których wartość nie przewyższa 50 zł.

Do pokwitowań, o których mowa, stosuje się §§ 25 i 27.

6. Bezpośrednie uiszczanie opłat stemplowych.

§ 29. Izba Skarbowa (jak również Śląski Urząd Wojewódzki, Wydział Skarbowy) może na mocy art. 25 u. o. s. oraz §§ 40—44 r. w. s. zezwalać poszczególnym podatnikom, co do poszczególnych rodzajów pism, podlegających opłatom stemplowym, na uiszczanie tych opłat nie znaczkami stemplowemi, lecz w ten sposób, że podatnik zapisuje każdą należną opłatę do specjalnego rejestru, rejestr ten w pewnych stałych terminach podsumowuje i kwotę tak obliczoną wnosi do kasy skarbowej. Ta procedura nazywa się „bezpośredniem uiszczaniem opłat stemplowych”.

Podatnik, któremu izba skarbowa zezwoliła na uiszczanie bezpośrednie, winien prowadzić „rejestr opłat stemplowych, uiszczanych bezpośrednio” według wzoru, który ustala izba skarbowa przy każdem zezwoleniu, stosownie do rodzaju opłat, których zezwolenie dotyczy. Na każdym egzemplarzu pisma, podlegającego uiszczeniu bezpośredniemu na mocy zezwolenia izby skarbowej, ma podatnik stwierdzić uiszczenie według następującego schematu:

„Opłatę stemplową .... zł .... gr uiścił (uiściła) bezpośrednio .... (imię i nazwisko lub firma)
w .... (miejscowość), poz. rej. ....
z r. .... ”.

Stwierdzenie to ma być zaopatrzone w podpis osoby, która je umieściła. Izba skarbowa może zezwolić na niewymienianie pozycji rejestru, jeżeliby konieczność wymieniania pozycji rejestru nie dała się pogodzić z normalnym tokiem czynności przedsiębiorstwa. Izba skarbowa może zwolnić od prowadzenia rejestru, pod warunkiem utworzenia w jednej z ksiąg, które podatnik prowadzi dla swoich celów, kolumny, przeznaczonej do uwidaczniania opłaty stemplowej. W takim razie należy na pismach, podlegających uiszczeniu bezpośredniemu, wymieniać — zamiast pozycji rejestru — odpowiednie oznaczenie, umożliwiające odszukanie odnośnej księgi i jej stronicy.

Osoba, która od izby skarbowej uzyskała zezwolenie na bezpośrednie uiszczanie opłat stemplowych, nietylko nie jest obowiązana, ale

nawet nie ma prawa uiszczać znaczkami stemplowemi opłaty stemplowej od tych pism, które są objęte odnośną decyzją izby skarbowej (a zaniechać wpisania do „rejestru opłat stemplowych uiszczanych bezpośrednio"). Tyczy się to w szczególności pism, wystosowywanych do urzędów państwowych względnie przedsiębiorstw państwowych (np. rachunków), jak również pism, stwierdzających zawarcie umowy z urzędem państwowym, względnie z przedsiębiorstwem państwowem, o ile jedne względnie drugie pisma są objęte decyzją izby skarbowej, zezwalającą na uiszczanie bezpośrednie. Jeżeli zatem izba skarbowa zezwoliła na bezpośrednie uiszczanie opłat stemplowych od umów pewnego rodzaju, to w razie zawarcia umowy tego właśnie rodzaju z **urzędem państwowym** lub z przedsiębiorstwem państwowem, nie mają zastosowania art. 32 u. o. s. ani też §§ 3 — 16 oraz 26 niniejszej instrukcji.

§ 30. Izby skarbowe, o ile zezwolą na bezpośrednie uiszczanie opłat od pokwitowań z odbioru sumy pieniężnej (§ 21, punkt „b" oraz § 28), zaznaczą w decyzji, zawierającej to zezwolenie, że **ono** nie obejmuje pokwitowań, umieszczonych na asygnacjach (zleceniach wypłaty), sporządzanych przez urzędy państwowe (względnie zarządy przedsiębiorstw państwowych). Opłaty zatem od pokwitowań, umieszczonych na asygnacjach, nie mogą być uiszczane „bezpośrednio".

Natomiast mogą być uiszczane „bezpośrednio" opłaty od umów, wymienionych w §§ 8 – 10. Jeżeli więc pewna osoba sporządza stale lub w regularnych odstępach czasu pisma, stwierdzające zawarcie umowy, mającej za przedmiot świadczenie, którego ilość nie może być oznaczona zgóry przy zawarciu umowy, to izba skarbowa może na prośbę tej osoby zezwolić na „bezpośrednie" uiszczanie poszczególnych rat opłaty stemplowej.

Jeżeli umowa tego rodzaju została zawarta z urzędem państwowym, to urząd ten — w razie okazania mu przez współkontrahenta decyzji izby skarbowej, zezwalającej na „bezpośrednie uiszczanie" rat opłaty stemplowej, ma ograniczyć się do umieszczenia na obu egzemplarzach umowy zaświadczenia następującej treści:

„Opłata stemplowa zostanie uiszczona ratami (art. 9 i 25 u. o. s.) w sposób, wskazany w decyzji izby skarbowej w ....
.... z dn. ....
Nr. .... ".

§ 31. „Bezpośrednie uiszczanie" opłat stemplowych jest dopuszczalne również:

a) co do rachunków, **wystawianych** przez urzędy państwowe lub zarządy przedsiębiorstw państwowych,

b) co do rachunków, niepłaconych przez wystawcę, a przedstawionych urzędowi państwowemu lub zarządowi przedsiębiorstwa państwowego.

Urzędy państwowe mogą wprowadzić u siebie ten sposób uiszczania — bądź co do obu rodzajów rachunków (określonych pod „a” i „b”), bądź tylko co do jednego rodzaju — bez uprzedniego zezwolenia izby skarbowej. Mają jednak:

1) o tem swojem postanowieniu zawiadomić izbę skarbową, w której okręgu urząd, wprowadzający u siebie bezpośrednie uiszczanie, ma siedzibę, podając dzień, od którego system, o którym mowa, będzie stosowany oraz załączając wzór „rejestru opłat stemplowych, uiszczanych bezpośrednio”,

2) stosować się ściśle do przepisów, zawartych w § 29,

3) zastosować się do ewentualnych wniosków izby skarbowej, tyczących się układu „rejestru opłat stemplowych uiszczanych bezpośrednio”.

7. Nadzwyczajny dodatek 10 %.

§ 32. Na czas obowiązywania nadzwyczajnego dodatku 10%-owego, unormowanego ostatnio rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 grudnia 1927 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 114, poz. 972), należy przy uiszczaniu opłat stemplowych gotówką ustalać wysokość opłaty w ten sposób, że do kwoty, obliczonej według ustawy o opłatach stemplowych, dolicza się 10%.

Natomiast w razie uiszczenia zapomocą **znaczków stemplowych**, ich wartość nominalna ma odpowiadać ściśle kwocie, obliczonej według ustawy o opłatach stemplowych. Uiszczenie bowiem nadzwyczajnego 10%-owego dodatku nastąpiło już przy zakupnie znaczków.

W poleceniu poboru, przeznaczonem dla kasy skarbowej (p. wyżej § 7), należy po wyrazach „opłatę stemplową” wstawić wyrazy: „(wraz z dodatkiem 10 %-owym)”. W tem poleceniu nie wymienia się oddzielnie opłaty właściwej i dodatku nadzwyczajnego; należy więc po wyrazach „w kwocie” oraz po wyrazie „słowami” wstawić kwotę **łączną**, wynikającą ze zsumowania opłaty właściwej i dodatku 10 %-owego.

W zaświadczeniu o wymiarze należy (oczywiście tylko w przypadku uiszczenia gotówką: §§ 7, 10 — 12):

a) po wyrazach „w kwocie” oraz po wyrazie: „słowami” wpisać kwotę **łączną,** wynikającą ze zsumowania opłaty właściwej i dodatku 10%-owego.

b) po nawiasie („art. .... u. o. s.”) wstawić wyrazy: „oraz dodatek 10% .... zł .... gr”.

8. Postanowienia przejściowe.

§ 33. Jeżeli pismo, stwierdzające umowę, wymienioną w §§ 8 lub 10, lub 13, sporządzono przed wejściem w życie u. o. s., t. j. przed dniem 1 stycznia 1927 r., to do świadczeń, należnych na mocy takiej umowy **od dnia 1 stycznia 1928 r.**, stosuje się nie te przepisy, które obowiązywały w dniu sporządzenia takiego pisma, ale nową ustawę o opłatach stemplowych (§ 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 15 listopada 1927 r., Dz. Ust. Rz. P. Nr. 106, poz. 914). W szczególności więc, jeżeli stawka opłaty, ustanowiona co do umów danego rodzaju w nowej ustawie, jest bądź wyższa, bądź niższa od stawki, przewidzianej w przepisach dawniejszych, stosuje się od dnia 1 styczni 1928 r. stawkę nową.

Jeżeli sprawa tego rodzaju jest prowadzona w ewidencji na mocy przepisów dawniejszych w urzędzie skarbowym podatków i opłat skarbowych względnie w urzędzie opłat stemplowych, to zasadniczo **ten urząd** ma dalej prowadzić ewidencję, a zatem czuwać nad prawidłowem uiszczeniem rat opłaty stemplowej, a urząd, który zawarł umowę, nie ma w tej mierze żadnych obowiązków. Atoli ewidencja może być przeniesiona do urzędu, który zawarł umowę i tam prowadzona według zasad, podanych w §§ 14 — 16, a mianowicie na mocy porozumienia między tym urzędem a owym, który prowadził ewidencję dotychczas; takie przeniesienie jest wskazane zwłaszcza wówczas, gdy stosunek umowny ma trwać jeszcze przez czas dłuższy.

W razie przeniesienia ewidencji urząd przejmujący ma sporządzić i doręczyć współkontrahentowi decyzję, przewidzianą w §§ 9 i 10, oraz odpis jej przesłać urzędowi, który prowadził ewidencję dotychczas; ten ostatni wzywa następnie stronę, aby zastosowała się do nowej decyzji, a zaniechała dotychczasowego sposobu uiszczania rat opłaty stemplowej.

Jeżeliby propozycja jednego z zainteresowanych urzędów w przedmiocie przejęcia ewidencji nie została przyjęta przez urząd drugi, to urząd, który wystąpił z propozycją, może przedstawić sprawę Ministerstwu Skarbu; jeżeli urząd ten nie jest władzą centralną, to sprawa ma być skierowana do Ministerstwa Skarbu za pośrednictwem władzy centralnej, względnie — jeżeli urząd proponujący wchodzi w skład administracji skarbowej — za pośrednictwem władzy skarbowej drugiej instancji.

§ 34. Ustępy drugi i następne §-u 33 stosuje się również wówczas, gdy pismo, stwierdzające umowę, wymienioną w §§ 8 — 11 lub 13, a sporządzone **po** wejściu w życie u. o. s., było dotychczas prowadzone w ewidencji w urzędzie skarbowym podatków i opłat skarbowych, względnie w urzędzie opłat stemplowych (zostało zapisane przed wejściem w życie niniejszej instrukcji do „rejestru uiszczeń bezpośrednich").

§ 35. Wszystkie urzędy, zawierające umowy, mają sprawdzić, czy kwoty uiszczone gotówką tytułem opłat stemplowych od umów, zawartych w czasie od dnia 1 stycznia 1927 r., zostały wniesione do kasy skarbowej i przez nią zarachowane na rachunek budżetu Ministerstwa Skarbu (dział 6, § 13). Jeżeliby się okazało, że kwoty takie zostały wniesione nie do kasy skarbowej, ale do własnej kasy urzędu, zawierającego umowę, to urząd zawierający umowę ma: a) sporządzić w dwóch egzemplarzach wykaz tych kwot, wymieniając przy każdej z nich przedmiot opłaty, b) spowodować wniesienie sumy kwot, w wykazie wymienionych, do kasy skarbowej przy deklaracji, wymieniającej ową sumę i określającej ją jako wpłaconą „tytułem opłat stemplowych w myśl § 35 i. s. u.", względnie przerachowanie jej na rachunek budżetu Ministerstwa Skarbu (dział 6, § 13, c) jeden egzemplarz wykazu przesłać izbie skarbowej, w której okręgu urząd, zawierający umowę, ma siedzibę.

Czynności powyższe mają być wykonane w ciągu 6 miesięcy od wejścia niniejszej instrukcji w życie.

§ 36. Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w „Monitorze Polskim".

Warszawa, dnia 15 listopada 1928 r.

Minister Skarbu
(—) *G. Czechowicz*

Wzór 1 do § 9.

DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
w ....
Nr. ....

W każdem piśmie, tyczącem się sprawy niniejszej, należy przytoczyć numer, obok wymieniony

DECYZJA W PRZEDMIOCIE OPŁATY STEMPLOWEJ,

WYDANA NA MOCY ART. 32 USTAWY Z DNIA 1 LIPCA 1926 R. (DZ UST RZ. P. Nr. 98, POZ. 570) ORAZ § 74 ROZPORZĄDZENIA WYKONAWCZEGO Z DNIA 20 LISTOPADA 1926 R. (DZ. UST. RZ. P NR. 123, POZ. 713).

Do

Spółki Akcyjnej
„Zakłady Przemysłowo-Leśne
w ...."

Przedmiot opłaty: Umowa z dn. 15 stycznia 1928 r. o dzierżawę tartaku państwowego w .... oraz kolejki i bocznicy kolejowej, tudzież o sprzedaż drzewa do przeróbki na tym tartaku.

Wysokość opłaty: 1. (na mocy art. 88 powołanej ustawy) 1% z 10% dodatkiem nadzwyczajnym:

od łącznej sumy tenut dzierżawnych za prawo korzystania z tartaku, kolejki i bocznicy (§§ 13, 14 i 18 umowy), przypadających za cały czas trwania umowy, z doliczeniem wartości świadczeń, obciążających Spółkę, a wyszczególnionych w §§ 3, 5, 7, 8, 12 i 15 umowy:

2. (na mocy art. 67 powołanej ustawy) 0,2% z 10% dodatkiem nadzwyczajnym:

od łącznej ceny kupna za drzewo (§§ 9 i 10 umowy).

Terminy i sposób uiszczania:

Ad 1. Raty opłaty stemplowej uiszczać należy co kwartał, w kasie Nadleśnictwa A, równocześnie z ratami dzierżawnemi za korzystanie z tartaku i z kolejki (§§ 13 i 14 umowy).

Podstawę do obliczenia każdej poszczególnej raty opłaty stanowi suma rat dzierżawnych za tartak i kolejkę, wpłacana za poszczególny kwartał.

Do sumy tej należy:

a) stale doliczać:

przy ratach, płatnych dnia 15 września każdego roku, kwotę, przypadającą na Spółkę za użytkowanie przez nią bocznicy kolejowej w N. w ubiegłym okresie obrachunkowym (§ 18 umowy),

przy ratach, płatnych dnia 15 grudnia każdego roku, kwoty uiszczone tytułem premij ubezpieczeniowych (§ 7 umowy) oraz wartość roboty przetarcia drzewa (§ 12 umowy) po potrąceniu kosztów własnych (zwróconych przez Dyrekcję Lasów Państwowych);

b) jednorazowo doliczyć:

przy racie, płatnej dnia 15 czerwca 1928 r., koszty wykończenia budowy leśniczówki (§ 8, punkt 1 umowy) i dwóch gajówek (§ 8, punkty 2 i 3 umowy), z wyłączeniem wartości materjału drzewnego, dostarczonego przez Dyrekcję Lasów Państwowych;

przy racie, płatnej dnia 15 września 1928 r., koszty budowy trzech gajówek z zabudowaniami gospodarczemi i studniami betonowemi (§ 8, ustęp ostatni umowy);

przy racie, płatnej dnia 15 grudnia 1928 r., koszty budowy domu mieszkalnego dla administracji tartaku (z wyłączeniem wartości materjału drzewnego, dostarczonego przez Dyrekcję Lasów Państwowych) (§ 5 umowy) oraz koszty budowy kolejki leśnej (§ 15 umowy);

przy racie ostatniej wartość zakupionych przez Spółkę maszyn oraz ich części tudzież pasów transmisyjnych i pił trakowych (§ 3 umowy) jak również koszty budowy domów mieszkalnych dla robotników, z wyłączeniem materjału drzewnego, dostarczonego przez Dyrekcję Lasów Państwowych (§ 5 umowy).

Ad 2. Raty opłaty stemplowej uiszczać należy w kasie Nadleśnictwa A, równocześnie z ratami należności za drzewo. Należy zatem

w dniu 1 października każdego roku uiścić opłatę od 10%-ej zaliczki (§ 10, punkt 1 umowy), a do dnia 1 lipca każdego roku opłatę od pozosta łych 90% należności (§ 10, punkt 2 umowy).

Odwołanie można wnieść w ciągu miesiąca od doręczenia niniejszej decyzji do Dyrekcji Lasów Państwowych w ....

Data ....

Podpis ....

Dyrektor Lasów Państwowych.

Wzór 2 do § 9.

Częściowy odpis umowy z dnia 15 stycznia 1928 r., zawartej między Dyrekcją Lasów Państwowych w .... imieniem Skarbu Państwa a Spółką Akcyjną, p. f. „Zakłady Przemysłowo Leśne ...."

§ 1.

Skarb Państwa oddaje Spółce w dzierżawę tartak państwowy w .... wraz z maszynami i urządzeniami technicznemi, budowlanemi i pomocniczemi instalacjami.

§ 2.

Czas trwania umowy ustanawia się od dnia 15 marca 1928 r., do dnia 1 lipca 1937 r. bez możności milczącej prolongaty.

§ 3

Przedmiot dzierżawy dzierżawca obowiązuje się utrzymać w całości i konserwować w należyty sposób, zużyte maszyny i ich części zamienić na nowe, wszystko to swoim trudem i kosztem, aby w chwili ekspiracji umowy przekazać cały objekt w stanie zupełnie zdatnym do użytku i nie gorszym, niż został dzierżawcy przekazany w dniu objęcia dzierżąwy. Wobec powyższego nie później, jak w kwietniu w os atnim roku dzierżawy, stan tartaku zbadany będzie przez Dyrekcję i dzierżawca, o ile zajdzie tego potrzeba, obowiązany będzie przed opuszczeniem tartaku, do dokonania remontu zwykłego (dzierżawnego i kap talnego), tak budowli jak i urządzeń technicznych, tartaku na koszt własny. Dyrekcja wymagać będzie, aby budynki i urządzenia tartaczne były bezwzględnie oddane po ekspiracji umowy w stanie nie gorszym od tego, jaki był w chwili przyjęcia. Wszystkie pasy transmisyjne bez względu na to, jakie i w jakim stanie były dzierżawcy przekazane, dzierżawca winien zwrócić wyłącznie skórzane i nowe. Również piły trakowe zgodnie z aktem przyjęcia. winny być zwrócone zupełnie nowe. Wszelkie uzupełnienia i remont, jakie Dyrekcja uzna za konieczne do

prowadzenia normalnej pracy tartaku, dzierżawca obowiązuje się wykonać swojem staraniem i kosztem w terminie przez Dyrekcję określonym bezzwłocznie po otrzymaniu odpowiedniego wezwania listownego. Materjał drzewny, potrzebny na remont hali tartacznej oraz budynków dla administracji tartacznej i robotników, Dyrekcja wyda dzierżawcy bezpłatnie na pniu w ilości, przewidzianej zatwierdzonym przez Dyrekcję kosztorysem. Wyżej wyszczególnione prace dzierżawca obowiązuje się prowadzić według wskazówek Dyrekcji, względnie miejscowego Nadleśnictwa. Gdyby dzierżawca do powyższego się nie zastosował, Nadleśnictwo ma prawo dokonać powyższych czynności własnem staraniem, lecz na koszt dzierżawcy, który koszty te, bez względu na ich wysokość, powiększone o 25%, tytułem kosztów administracyjnych i kary konwencjonalnej, winien wraz z odsetkami zwrócić do kasy Nadleśnictwa w ciągu 10-ciu dni, licząc od daty wystosowania doń wezwania i rachunku. W zabezpieczeniu tej ostatniej wpłaty przysługuje Nadleśnictwu prawo zajęcia odpowiedniej ilości materjałów drzewnych, stanowiących własność dzierżawcy na zastaw, dzierżawca zaś zgóry na to się godzi i nie będzie rościł do Skarbu Państwa żadnych z tytułu tego pretensyj.

§ 4.

Dla umożliwienia pełnej pracy tartaku Dyrekcja dodała dzierżawcy, tytułem najmu, dodatkową lokomobilę, o sile 60 HP, którą dzierżawca własnym kosztem i staraniem przewiózł, wyremontował i zainstalował na tartaku. W zamian dzierżawca przekazał na rzecz Skarbu podwójną cyrkularkę, jako dodatkową do istniejących pojedyńczych cyrkularek, bez żądania od Skarbu jakiegokolwiek odszkodowania.

§ 5.

Dzierżawca zobowiązuje się w terminie do dnia 1 października 1928 r. wybudować swoim kosztem i staraniem, zgodnie z planem, zatwierdzonym przez Dyrekcję, dom mieszkalny dla administracji tartaku w miejscu, przez Dyrekcję wskazanem. W domu tym, przeznaczonym dla administracji tartacznej, Dyrekcja zastrzega sobie 3 (trzy) pokoje z kuchnią, bez zapłaty komornego dzierżawcy, na pomieszczenie tam kontrolera państwowego. Niezależnie od powyższego, o ile zajdzie potrzeba budowy domów mieszkalnych dla robotników, to dzierżawca winien te budowle wystawić własnym kosztem i staraniem według planów zatwierdzonych przez Dyrekcję. Materjał drzewny, przewidziany zatwierdzonym przez Dyrekcję kosztorysem, w stanie okrągłym na pniu będzie wydany dzierżawcy bezpłatnie, resztę zaś materjałów dzierżawca opłaca z własnych funduszów. Wzniesione przez dzierżawcę budynki, po ekspiracji umowy, względnie w razie jej rozwiązania, przechodzą bezpłatnie na rzecz Skarbu Państwa.

§ 6.

. . . .

§ 7.

Dzierżawca obowiązany jest tartak, jako też wszystkie budowle, objęte niniejszą umową, zaasekurować własnym kosztem i staraniem w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych lub na żądanie Dyrekcji w innem Towarzystwie Ubezpieczeniowem, przez nią wskazanem, lub też wreszcie w Dyrekcji Lasów Państwowych .... do wysokości, wskazanej przez Dyrekcję Lasów Państwowych. Polisy asekuracyjne będą wystawiane na imię Dyrekcji i przesyłane oraz przechowywane w aktach Dyrekcji. O ile w trakcie wykonywania niniejszej umowy okazałoby się, iż pierwotny szacunek objektu dzierżawnego jest za niski, dzierżawca obowiązany jest przeasekurować tartak do szacunku, jaki Dyrekcja Lasów Państwowych uzna za właściwy, dzierżawca zaś wszelkie związane z tem koszty i należne składki dodatkowe reguluje z własnych funduszów. W razie gdyby dzierżawca nie opłacił we właściwym czasie składki ogniowej, Dyrekcji przysługuje prawo dokonania odnośnej czynności asekuracyjnej na rachunek dzierżawcy, z zastosowaniem rygoru, wskazanego w ostatnim ustępie § 3 niniejszej umowy, i z żądaniem opłacenia jej przypadających odsetek. Na wypadek pożaru sumę ubezpieczenia otrzymuje Dyrekcja, dzierżawca zaś obowiązany jest spalony objekt odbudować swojem staraniem i narazie własnym kosztem, niezależnie od wysokości sumy ubezpieczenia, według planów, przez Dyrekcję zatwierdzonych i w terminie zgóry przez Dyrekcję określonym. Gdyby jednak Towarzystwo Asekuracyjne w razie pożaru odmówiło wskutek jakiego bądź uchybienia terminom wypłacenia odszkodowania, wówczas dzierżawca obowiązuje się odbudować spalony objekt wyłącznie własnym kosztem. Koszty poniesione na odbudowę spalonego objektu pokrywane będą przez Dyrekcję z otrzymanej sumy ubezpieczenia, wypłaconej w miarę postępowania odbudowy. W razie niewystarczalności wynagrodzenia, skutki niedoboru ponosi dzierżawca.

§ 8.

W pierwszym rzędzie dzierżawca obowiązany jest zakończyć własnym kosztem i staraniem budowę:

1) leśniczówki (kompletu), wzniesionej w Nadleśnictwie A.

2) gajówki (kompletu), wzniesionej w Nadleśnictwie B,

3) gajówki (kompletu), wzniesionej w Nadleśnictwie C.

Ostateczne wykończenie wyżej wyszczególnionych budowli dzierżawca obowiązany jest dokonać w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1 maja 1928 r. i w tymże terminie zdać je miejscowym Nadleśnictwom do użytku.

Niezależnie od powyższego dzierżawca obowiązany jest wybudować swoim kosztem i staraniem, w miejscu, wskazanem przez Dyrekcję, według planów, sporządzonych przez Dział Techniczny Ministerstwa Rolnictwa, nowe trzy gajówki wraz zabudowaniami gospodarczemi i studniami betonowemi i przekazać je do użytku właściwym Nadleśnictwom w terminie do dnia 1 września 1928 r. bez potrzeby wzywania i stawiania w zwłoce. Materjał drzewny w stanie okrągłym na pniu w ilościach, przewidzianych zatwierdzonym przez Dyrekcję kosztorysem, będzie wydany dzierżawcy bezpłatnie, koszty zaś reszty materjałów budowlanych obciążają wyłącznie i całkowicie dzierżawcę.

§ 9.

Dyrekcja zobowiązuje się sprzedawać, a dzierżawca zobowiązuje się kupować corocznie w trakcie trwania niniejszej umowy drzewo użytkowe sosnowe i świerkowe do przeróbki na tartaku w formie dłużyc lub wyżynków nie krótszych jak 6 metrów, wyrobionych w cieńszym końcu od 18 cm włącznie i wyżej w ilości, corocznie mniej więcej po 16.000 m^3.

§ 10.

Za drzewo dzierżawca obowiązany jest płacić należność w kasie Nadleśnictwa w .... Po cenie taksy zasadniczej, obowiązującej Nadleśnictwa, z których drzewo pochodzi, w dniu podpisania protokółu zdawczo-odbiorczego, przyczem należność tę dzierżawca obowiązany jest regulować w sposob następujący:

1) przed rozpoczęciem przyjmowania drzewa w odnośnej kampanji, a mianowicie w dniu 1 października każdego roku dzierżawca winien zapłacić 10% (dziesięć procent) przybliżonej ogólnej należności za mające być w danym roku przekazane drzewo kontyngensowe.

2) pozostałe zaś 90% należności dzierżawca winien zapłacić gotówką w terminie do dnia 1 lipca następnego roku kalendarzowego, w zabezpieczenie czego dzierżawca winien składać w Dyrekcji dwa bankowe listy gwarancyjne z solidarnem poręczeniem, uznane przez Dyrekcję za wystarczające i zaakceptowane przez Ministerstwo Skarbu, przyczem jeden list poręczający uiszczenie 50% ogólnej należności dzierżawca winien złożyć jednocześnie z uiszczeniem 10% ogólnej należności, t. j. 1 października każdego roku, drugi zaś list na zabezpieczenie reszty należności, t. j. 40% w terminie do dnia 1-go kwietnia następnego roku kalendarzowego. Oba listy gwarancyjne winny być wystawione z terminem płatności do 1-go lipca i ważności do 1 sierpnia odnośnego roku kalendarzowego. Przy obliczaniu należności za drzewo, wydane dzierżawcy w poszczególnych latach, będą zarachowane odsetki w wysokości 15% w stosunku rocznym, liczone od dnia 1-go kwietnia i rachunek

w ten sposób obliczonych odsetek dzierżawca obowiązany jest pokryć w terminie do dnia 1 lipca każdego roku. Sumy, stanowiące w przybliżeniu 10% należności za drzewo, które w odnośnym roku będzie dzierżawcy przekazane, jak również sumy, na jakie opiewać mają żądane od dzierżawcy listy gwarancyjne, będą obliczone przez Dyrekcję i komunikowane dzierżawcy co najmniej na dwa tygodnie przed terminem uiszczenia należności względnie złożenia listu gwarancyjnego.

§ 11.

W miarę postępu odbiórek i przyjmowania przez dzierżawcę drzewa, dzierżawcy przysługuje prawo natychmiastowego wywozu drzewa z lasu, z tem jednak zastrzeżeniem, iż drzewo wywożone będzie wyłącznie do tartaku państwowego w .... W razie gdyby sprzedawca chciał wywozić drzewo poza wymieniony tartak, np. dla realizowania drzewa w stanie okrągłym, musi uprzednio uzyskać na to zezwolenie Dyrekcji. Wywózkę drzewa dzierżawca obowiązany jest prowadzić w takiem tempie, by do dnia 1 kwietnia odnośnego sezonu eksploatacyjnego były z cięć lasu wywiezione wszystkie przezeń przyjęte dłużyce. W razie zwłoki w wywózce, dzierżawca może otrzymać półtoramiesięczny prekluzyjny termin, lecz tylko pod warunkiem, jeśli wszystkie niewywiezione przezeń dłużyce będą okorowane jego staraniem i kosztem w terminie do dnia 1 kwietnia odnośnego sezonu eksploatacyjnego. W razie nieokorowania przez dzierżawcę do dnia 1 kwietnia drzewa, niewywiezionego do tego terminu ze zrębów, Nadleśnictwu przysługuje prawo okorowania tego drzewa na koszt dzierżawcy, który koszty te, powiększone o 25% tytułem kosztów administracyjnych i kary konwencjonalnej, bez względu na ich wysokość, winien wraz z odsetkami zwrócić do kasy Nadleśnictwa w ciągu 10 dni od daty wystosowania doń wezwania i przesłania rachunku. Po upływie prekluzyjnego terminu Nadleśnictwu przysługuje prawo wywozu drzewa z cięć własnem staraniem i na koszt dzierżawcy, który koszty te bez względu na ich wysokość winien wraz z odsetkami i z doliczeniem 25% kosztów administracyjnych i kary wadjalnej zwrócić do kasy Nadleśnictwa w ciągu 10 dni od daty wystosowania doń listownego wezwania i rachunku.

Zwiezione na plac tartaczny drzewo dzierżawca może dowolnie przerabiać, a pozyskane materjały ekspedjować, trzymając się jednak tej zasady, iż drzewo nieopłacone, względnie nie mając pokrycia w listach gwarancyjnych, nie może być przez dzierżawcę sprzedawane ani wyekspedjowane. Pod tym względem dzierżawca poddaje się kontroli miejscowego Nadleśnictwa, któremu przysługuje prawo wstrzymania ekspedycji materjałów tartych, o ile skonstatuje brak pokrycia należności skarbowej.

§ 12.

Dzierżawca obowiązuje się przecierać na żądanie Dyrekcji w wymiarach, podanych przez Dyrekcję rok rocznie, drzewo, stanowiące własność Skarbu w ilości 1500 m^3 (metrów sześciennych) za zwrotem faktycznie poniesionych przez dzierżawcę bezpośrednich kosztów przetarcia, bez doliczenia kosztów handlowych, amortyzacyjnych i oprocentowania kapitału. Wszystkie zamówienia Dyrekcji względnie Nadleśnictwa w wyżej określonych granicach winny być wykonane przez dzierżawcę w terminach zgóry przez Dyrekcję ustalonych z pierwszeństwem przed innemi zamówieniami.

§ 13.

Tytułem rocznej tenuty dzierżawnej za prawo korzystania z tartaku państwowego w .... dzierżawca obowiązany jest płacić gotówką do kasy Nadleśnictwa w ...., począwszy od dnia 15-go marca 1928 r., równowartość 5.380.37 m^3 (pięć tysięcy trzysta osiemdziesiąt całych i 37 setnych) drzewa użytkowego grubszego sosnowego na pniu, o średnicy 21—30 cm, mierzonej w połowie długości ocenionego według ceny taksy zasadniczej, obowiązującej na terenie Dyrekcji Lasów Państwowych w .... w dniu płatności, w I (pierwszej) klasie wartościowej. W powyższy sposób określoną tenutę dzierżawną dzierżawca obowiązany jest płacić w czterech równych ratach kwartalnych, płatnych zgóry bez wzywania i stawienia w zwłoce.

§ 14.

Łącznie z tartakiem, dzierżawcy zostaną przekazane protokólarnie istniejące na terytorjum Nadleśnictwa A i B kolejki wraz z taborem kolejkowym. Opłata dzierżawna, tak za kolejkę jako też za korzystanie z taboru kolejkowego, według norm dzierżawnych, jakie będą w odnośnym czasie obowiązywały na terenie Dyrekcji, względnie dotyczących Nadleśnictwa, reguluje dzierżawca w kasie Nadleśnictwa A, okresami kwartalnemi zgóry, począwszy od dnia 15 marca 1928 r.

§ 15.

Dzierżawca obowiązuje się wybudować własnem staraniem i kosztem 15 km (15 kilometrów) kolejki leśnej dla trakcji konnej na terenie Nadleśnictwa B, najpóźniej do dnia 1 października 1928 r.

§ 16.

. . . .

§ 17.

. . . .

§ 18.

Za zużytkowanie bocznicy kolejowej w .... należności przypadające Ministerstwu Komunikacji, tytułem tenuty dzierżawnej, regulowane będą przez dzierżawcę i Dyrekcję, w stosunku proporcjonalnym do ilości ładowanego przez dzierżawcę i Dyrekcję drzewa, przyczem wynikające z tego tytułu rachunki pokrywane będą narazie całkowicie przez dzierżawcę, przypadającą zaś ewentualną należność od Dyrekcji uznawany będzie rachunek firmy 1 lipca każdego roku, jako w dacie, zamykającej rok obrachunkowy z dzierżawcą.

§ 19.

Za wszelkie szkody przy wywózce drzewa lub innej pracy w lesie zrządzone przez dzierżawcę lub jego robotników i pracowników, nie wyłączając szkód, wynikłych z pożaru, odpowiada dzierżawca. Wysokość szkody określa miejscowe Nadleśnictwo, a przypadające z tego tytułu należności dzierżawca obowiązany jest wnieść do kasy odnośnego Nadleśnictwa w ciągu 10 dni od daty wystosowania doń wezwania i rachunku. Oceniając uczynione szkody, Nadleśnictwo będzie stosowało obowiązujące taryfy, przyczem przy ustaleniu złej woli ze strony dzierżawcy, względnie jego funkcjonarjuszy, zastosowana będzie podwójna taksa. Szkody, które nie będą mogły być oszacowane podług taksy dla braku stawek, będą oszacowane przez Nadleśnictwo i zatwierdzone przez Dyrekcję.

§ 20.

. . . .

§ 21.

. . . .

§ 22.

. . . .

§ 23.

Na zabezpieczenie wszelkich pretensyj Skarbu Państwa, mogących wyniknąć z niniejszej umowy, dzierżawca złożył do kasy skarbowej w ...., jako depozyt Dyrekcji Lasów Państwowych w ...., tytułem kaucji 45 złotych (czterdzieści pięć złotych), w gotówce 13.100 (trzynaście tysięcy sto zł) nominalnej wartości w akcjach Banku Polskiego i 5.200 zł (pięć tysięcy dwieście zł) nominalnej wartości w 10% Pożyczce Kolejowej. Kaucja ta zwrócona będzie dzierżawcy po zadość-

uczynieniu wszystkim warunkom niniejszej umowy. W razie uchybienia jakiemukolwiek bądź punktowi niniejszej umowy, kaucja ta, stosownie do wyboru Dyrekcji, bądź przechodzi na własność Skarbu Państwa, tytułem kary wadjalnej, bądź zarachowana będzie na poczet ewentualnych szkód i strat, zrządzonych Skarbowi Państwa przez dzierżawcę, bądź traktowana będzie jako zastaw, w razie żądania ze strony Dyrekcji wykonania zobowiązań zasadniczych, wypływających z niniejszej umowy.

§ 24.

. . . .

§ 25.

. . . .

§ 26.

. . . .

§ 27.

. . . .

§ 28.

. . . .

§ 29.

. . . .

§ 30.

. . . .

§ 31.

Wszelkie opłaty stemplowe z tytułu niniejszej umowy obciążają wyłącznie i całkowicie dzierżawcę.

§ 32.

. . . .

§ 33.

. . . .
. . . .

Wzór 3 do § 15.

KSIĘGA EWIDENCYJNA OPŁAT

Pozycja niniejszej księgi ....

Nazwisko i imię (firma, nazwa) oraz siedziba współkontrahenta

1	2		3	4	5	
	Opłata tymczasowa			Raty należności		
Data, numer i treść decyzji w przedmiocie uiszczania opłaty stemplowej ratami	Kwota		Data uiszczenia i pozycja dziennika przychodu kasy skarbowej oraz nazwa kasy	Czasokres, za który należy się rata	Kwota raty należności umownej	
	zł	gr			zł	gr

Wzór 4 do § 15.

REJESTR UISZCZEŃ NA POCZET

1	2	3	4
Pozycja niniejszego rejestru	Pozycja księgi ewidencyjnej	Nazwisko i imię (firma, nazwa) oraz siedziba kontrahenta	Termin płatności raty należności umownej

Stronicy ....

STEMPLOWYCH OD UMÓW.

....

6	7		8		9	10		11
umownej	Raty opłaty stemplowej							
Termin płatności raty	Opłata stemplowa obliczona w/g kwoty, podanej w kol. 5		Kwota należna					UWAGI
			zł	gr	Pozycja rejestru uiszczeń	Kwota nienależna (z powodu nieprzekroczenia kwoty opłaty tymczasowej)		
	zł	gr				zł	gr	

OPŁAT STEMPLOWYCH.

5		6	7		8	9
Opłata stemplowa		Wniesiono do kasy skarbowej				UWAGI
		za czas od .... do	Kwota uiszczona		Data uiszczenia i pozycja dziennika przychodu kasy skarbowej	
zł	gr		zł	gr		

9.

G.M.O.2232.

SPROSTOWANIA.

W Dzienniku Urzędowym Nr. 14 z 31 grudnia 1928 mylnie podano:

1) na str. 258 „Generalny Konsulat Honorowy w Brukseli” zamiast „Konsulat Honorowy w Brukseli” oraz
2) na str. 262, przy nazwisku Dr. Tadeusza Brzezińskiego, „Konsul II klasy” zamiast „Konsul I klasy”.

TREŚĆ: 8. Okólnik w sprawie opłat stemplowych. — 9. Sprostowania.

Zakłady Drukarskie F. Wyszyński i S-ka, Warecka 15.